

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 1 (10)

Innehållsförteckning

1.	Syfte och omfattning	2
2.	Arbetsmiljö	2
2.1.	Arbetsmiljöplan	2
2.2.	Krav att SSG utbildning görs individuellt	2
2.3.	Samordningsansvar	3
2.4.	Byggarbetsmiljösamordning	3
2.5.	Elsäkerhet	3
2.6.	ESA- Energibranschens säkerhetsanvisningar	3
3.	Incidentrapportering	4
3.1.	Olyckor och tillbud.....	4
3.2.	Riskbedömningar/Risikanalys	4
4.	Personsäkerhet	5
4.1.	Ställningar	5
4.2.	Stegar och arbetsbockar AFS 2004:3	5
4.3.	Användning av arbetsutrustning AFS 2006:4	5
4.4.	Skydd mot skada genom fall AFS 1981:14.....	6
4.5.	Användning av lyftanordningar och lyftredskap	6
4.6.	Användning av arbetsutrustning	6
4.7.	Personlig skyddsutrustning	6
4.8.	Ljusbågstestade kläder	6
4.9.	Kemikalier.....	6
4.10.	Arbetsbevis.....	6
5.	Brandsäkerhet	7
5.1.	Anläggningars brandsäkerhet.....	7
5.2.	Brandskydd.....	8
5.3.	Brandlarm.....	8
5.4.	Brandfarlig vätska.....	8
5.5.	Heta arbeten.....	8
6.	Anläggningssäkerhet	8
6.1.	Grundservice.....	8
6.2.	Entreprenörer	9
6.3.	En säker arbetsplats.....	9
6.4.	ID-kort.....	9
6.5.	Nycklar	9
6.6.	Vistelse på anläggning/arbetstider.....	9
6.7.	Alkohol och Droger	9
6.8.	Ordning och reda	9
6.9.	Språkkrav	10

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 2 (10)

Generella säkerhetskrav Sydkraft Hydropower AB

1. Syfte och omfattning

Syftet med instruktionen är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt uppnå en god arbetsmiljö, genom att tydliggöra Sydkraft Hydropower ABs krav på de som arbetar i våra anläggningar.

Inom Sydkraft Hydropower AB/UniPer arbetar vi enligt Safety First. Detta kan sammanfattas i tre huvudpunkter:

- Vi bryr oss om våra kollegor
- Vi avbryter farligt arbete
- Vi lär oss av våra tillbud och misstag

2. Arbetsmiljö

2.1. Arbetsmiljöplan

För bygg- och anläggningsarbeten ansvarar BAS-P för att en arbetsmiljöplan tas fram i planerings- och projekteringsskedet. För genomförandet ansvarar BAS-U för att anpassning och uppdatering sker av arbetsmiljöplanen. För övriga arbeten ansvarar Samordningsansvarig (AML) för arbetsmiljöplanens upprättande och uppdatering.

I samtliga fall ska varje entreprenör lämna underlag till arbetsmiljöplanen i god tid, senast två veckor innan arbetena påbörjas, så att den ansvarige hinner sammanställa och uppdatera den gemensamma arbetsmiljöplanen för projektet.

Sydkraft Hydropower AB tillhandahåller en mall för utarbetande av en arbetsmiljöplan.

Varje skyddsround ska inledas med en genomgång av en uppdaterad arbetsmiljöplan.

Arbetsmiljöplan ska revideras löpande vid förändringar av arbetsmetoder och risker.

Arbetsmiljöplan ska vara tillgänglig på arbetsplatsen och genomgången vid projektstart. I de fall där den Samordningsansvarige och Grunds-service är skilda organisationer ska även Grunds-service kontaktas för genomgång av lokal säkerhetsinformation mm. Det åligger Samordningsansvarig att ta initiativ till samråd med BAS-U.

SYDKRAFT HYDROPOWER AB krav: Arbetsmiljöplan ska upprättas för alla projekt.

2.2. Krav att SSG utbildning görs individuellt

Krav att SSG utbildning görs individuellt och som innehåller en grunddel samt en specifik Sydkraft Hydropower AB del. Utbildningen är giltig i tre år. Formulär för registrering finns på SSG: s hemsida; www.ssg.se

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 3 (10)

SSG-kortet ska kunna uppvisas på plats vid förfrågan.

2.3. Samordningsansvar

Sydkraft Hydropower AB har samordningsansvaret som enligt arbetsmiljölagen åvilar innehavaren/byggherren av anläggningen. Sydkraft Hydropower AB har avtalat samordningsansvaret till Grunds-service i förekommande fall. För projekt kan samordningsansvaret vara delegerat till annan part. Detta framgår av gällande arbetsmiljöplan. Samordningsansvarig har bland annat följande arbetsuppgifter:

- Samordna och kontrollera att arbeten som utförs innanför driftstaketet eller vattenkraftanläggningen sker med personal som har den information och kunskap som krävs för att genomföra sitt arbete under säkra former.
- Informera om Sydkraft Hydropower ABs Generella Säkerhetskrav samt lokala ordningsregler.
- Kontrollera för innehavaren/ägarens räkning att entreprenören har erforderlig kompetens.
- Tillsä att inga obehöriga vistas inom Sydkraft Hydropower ABs anläggningar.

2.4. Byggarbetsmiljösamordning

Om bygg- och anläggningsarbete bedrivs på anläggningen utser Sydkraft Hydropower AB byggarbetsmiljösamordnare. BAS-P ska utses så snart projektering påbörjas. Externa uppdrag av att vara BAS-P eller BAS-U ska göras skriftligen.

2.5. Elsäkerhet

För all elutrustning och dess handhavande på arbetsplatsen gäller Elsäkerhetsverkets föreskrifter för elektriska starkströmsanläggningar (ELSÄK-FS) samt i förekommande fall anläggningsspecifika instruktioner (återfinns i pärmar i kraftverket).

2.6. ESA- Energibranschens säkerhetsanvisningar

Sydkraft Hydropower AB tillämpar Säkerhetsanvisningar som är framtagna genom Svensk Energi:

- ESA14 Grund och Arbete
- ESA Vattenvägar – Vattenkraftens säkerhetsanvisningar
- Vid elektriska arbeten och arbeten i en elektrisk anläggning krävs utbildning i ESA14. Vid arbeten i och invid vattenvägar krävs utbildning i ESA Vattenvägar – Vattenkraftens säkerhetsanvisningar.

Det åligger entreprenören att skriftligt utse Elsäkerhetsledare för varje elarbete eller Säkerhetsledare–vattenväg för arbete i eller invid vattenvägar.

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 4 (10)

3. Incidentrapportering

3.1. Olyckor och tillbud

Arbetsgivaren har ett ansvar att utreda olyckor och tillbud. Entreprenörer som verkar på Sydkraft Hydropower ABs arbetsplatser är skyldiga att samverka och delta i utredningar för att aktivt förebygga olycksfall och ohälsa på arbetsplatsen. Arbetsgivare är skyldig att utan dröjsmål anmäla olyckor på arbetsplatsen som medfört dödsfall eller allvarliga tillbud till Arbetsmiljöverket (AV).

Rapportering

Alla tillbud och olyckor ska rapporteras till Sydkraft Hydropower AB, främst för att det ska gå att bedriva ett förebyggande arbete och för att tillbudet/olyckan inte ska upprepas. Allvarliga olyckor ska rapporteras omedelbart. Den som får kännedom om tillbud och olyckor meddelar driftcentralen 060-12 77 77 för anläggningar i norr eller 060-12 93 95 för anläggningar i söder Samordningsansvarig eller BAS-U. Driftcentralen ser till att händelsen dokumenteras och meddelar berörd Anläggningsansvarig/Projektledare och Samordningsansvarig.

Till Sydkraft Hydropower AB ska också följande rapporteras:

- Tillbud (near misses)
- Riskobservationer (unsafe conditions)
- Riskfyllt beteende (unsafe act)
- Best Practice

Detta görs med hjälp av Safety Awareness Card, som finns tillgängliga i anläggningarna. Ifyllt Safety Awareness Card skall undertecknas av Anläggningsansvarig på Sydkraft Hydropower AB.

3.2. Riskbedömningar/Risikanalyser

Med en hög riskmedvetenhet skapar vi grunden för en bra arbetsmiljö. Arbetsgivaren ska regelbundet göra riskbedömning/risikanalyser och upplysa om riskerna samt se till att arbetstagarna har tillräckliga kunskaper för att förebygga risker.

Tänk STARK!

Inför varje arbete– Gör en skriftlig ”sista minuten” riskanalys.

Stanna – Hur ska jag göra arbetet?

Tänk – Vad kan gå fel?

Agera – Vilka åtgärder ska jag vidta för att förhindra olycka?

Reagera – Vad ska jag göra om något oförutsett inträffar under arbetet?

Kommunicera – Informera berörda!

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 5 (10)

4. Personssäkerhet

4.1. Ställningar AFS 2013:4

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Ställningar. Ställning är en tillfälligt uppställd eller upphängd anordning avsedd som arbetsplats eller tillträdesled t.ex. trapporn.

Den ställningsbyggande entreprenör som anlitas ska vara auktoriserad hos ställningsentreprenörernas branschorganisation (STIB) eller liknande.

Innan ställning börjar byggas ska särskild riskbedömning genomföras av ställningsbyggande entreprenör och ansvarig för entreprenaden. Vid riskbedömningen ska också bedömas behov av avspärning runt ställningen under uppförandet och bruksskedet.

För att begränsa fallrisken ska räcken, vara minst 1,1 m höga. För att kunna hindra fall under eller genom ett räcke behöver räcket normalt dels ha en minst 0,1 m hög fotlist, dels vara tvåledigt, eller ge motsvarande skydd. Hål/öppningar ska avspärras och varningsskyltar ska finnas. Om det finns risk att falla måste säkerhetsåtgärder vidtas som att montera ett skyddsräcke med fotlist. Bristfälliga skyddsanordningar, trasiga skyddsräcken eller annat som kan innebära olycksfallsrisk, skall omedelbart åtgärdas och rapporteras.

I upprustningsprojekt (ex. generatorrotor och löphjul) måste entreprenören se till att det monteras skyddsräcken och fotlist. För kontroll av detta ansvarar Samordningsansvarig/BAS-U.

SYDKRAFT HYDROPOWER AB krav: I en ställning, där fallhöjden är 1 meter eller mer ska, skyddsräcke och fotlist finnas.

4.2. Stegar och arbetsbockar AFS 2004:3

Arbete från stege är ofta olämpligt och förenat med risker för olycksfall och för ohälsa på grund av ergonomiskt oriktiga arbetsställningar. De bedömningar som skall göras enligt 10 § och enligt bestämmelserna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av arbetsutrustning leder erfarenhetsmässigt i de flesta fall till en annan säkrare utrustning än stege, till exempel ställning, skall användas. De kortvariga arbetena kan vara fråga om i 10 § är städning, byte av trasiga lampor, enklare smörjning, enstaka monteringsarbete samt utbyten och justeringar etc. Emellertid är till exempel ett monteringsarbete ibland så omfattande att det inte räknas som kortvarigt. Det kan vara riskabelt att stå på en anliggande stege och arbeta med båda händerna. Om möjligt bör man därför arbeta med ena handen och hålla fast sig med den andra. Det är då viktigt att verktyg och liknande är sådana att de kan hanteras med den fria handen.

4.3. Användning av arbetsutrustning AFS 2006:4

10 § En arbetsutrustning får bara användas för det ändamål och under de förutsättningar den är avsedd eller lämpad för.

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 6 (10)

4.4. Skydd mot skada genom fall AFS 1981:14

Med fall avses i dessa föreskrifter att någon faller omkull, halkar, snavar, trampar snett, trampar genom något underlag eller liknande eller faller till lägre nivå. Arbete skall planeras, ordnas och bedrivas så att olycka genom fall förebyggs.

4.5. Användning av lyftanordningar och lyftredskap AFS 2006:6

Arbetsförhållandena skall undersökas och riskerna bedömas innan lyftanordningar och lyftredskap skall användas. Riskbedömning för lyftarbete på anläggningarna görs av ansvarig arbetsledning med medverkan av Samordningsansvarig (AML) för den gemensamma säkerheten. Det behövs en ny riskbedömning varje gång ett lyft ska utföras. Riskbedömningen ska dokumenteras.

Lyftredskap (lyftok, stroppar, schackel etc.) som tas in på området skall vara godkända och märkta enligt gällande regler.

För att få använda truckar, lyftverktyg, traverser etc. krävs att giltigt utbildningscertifikat och arbetsgivarintyg uppvisats för Samordningsansvarig eller BAS-U.

4.6 Användning av arbetsutrustning

SYDKRAFT HYDROPOWER AB krav: Vinkelslipar skall vara försedda med handtag så att de kan hållas med två händer samt vara utrustade med rondell/skivskydd, broms, kastskydd och ”dödmansgrepp”.

4.7. Personlig skyddsutrustning

Skyddshjälm och skyddsskor ska alltid användas i anläggningarna, detta gäller även besökare. Övrig skyddsutrustning ska användas vid behov, t ex ljusbågstestade kläder vid kopplings- och elarbeten, flyktmask, ficklampa, varselkläder vid lyft och där fordonstrafik förekomma. Anpassade krav ska utformas och anges i Arbetsmiljöplan.

4.8. Ljusbågstestade kläder

För arbete i elrum (kopplingar/elarbete) krävs ljusbågstestade kläder. Med kläder i det här sammanhanget avses både kläder man har ”utanpå” och underkläder men dessutom skor, handskar, hjälm och visir.

4.9. Kemikalier

Arbetsgivaren ska genomföra Riskbedömning för kemiska produkter. Se Generell Miljöhänsynsinstruktion S114.

4.10. Arbetsbevis

Entreprenören har rätt att kräva arbetsbevis vid alla förekommande arbeten. Arbetsbevis lämnas av följande: För Kraftverk Norr lämnas Arbetsbevis av Eldriftledare eller Kopplingsledare.

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 7 (10)

För Kraftverk Söder lämnas Arbetsbevis av Eldräftledare i DC Sundsvall. Avställningstider ska i största mån planeras och minimeras.

Vid följande arbeten krävs alltid arbetsbevis.

- Elektriska arbeten:
Alla elektriska arbeten, utan, med eller nära spänning kräver alltid arbetsbevis.
- Arbeten på eller nära roterande delar
I samband med arbeten på eller nära roterande delar, företrädesvis turbiner och generatorer.
- Arbeten på turbinlock eller ledkranapparater
I samband med arbeten på turbinlock eller ledkranapparater.
- Arbeten i vattenvägar inklusive dykarbeten
Vid alla arbeten i vattenvägar eller på utrustning som styr eller kontrollerar vatten.
- Tunga lyft
För tunga lyft över anläggningsdel i drift eller då personal befinner sig i underliggande våningar.

Arbeten som kräver arbetstillstånd från Säkerhetsledare–vattenväg eller Kopplingsledare och i vissa fall från Dammtekniskt sakkunnig

- Schaktning på och invid dammanläggningar
Innan schaktning i anslutning till eller på dammanläggning påbörjas ska arbetstillstånd från Sydkraft Hydropower ABs dammtekniskt sakkunnige inhämtas.
- Sprängning
För sprängningsarbeten erfordras dessutom att entreprenören kan uppvisa godkänt sprängkort.
- Håltagningar
All håltagning inom anläggningar.

5. Brandsäkerhet

5.1. Anläggningars brandsäkerhet

Vi tillämpar Brandskyddsföreningens regler för Heta arbeten. Brandsäkerheten för anläggningarna upprätthålls i huvudsak genom att minimera brandbelastningen (gemensamt ansvar för alla entreprenörer) samt att anläggningarna är försedda med lämpliga mobila och underhållna släckanordningar (handbrandsläckare).

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 8 (10)

5.2. Brandskydd

Det är absolut förbjudet att blockera branddörrar eller på annat sätt förhindra branddörrarnas funktion, samt att påverka andra skyddssystem så att avsedd skyddsverkan påverkas.

Om befintliga utrymningsmarkeringar döljs (t ex vid skyddstäckning av golv) eller slits bort ska dessa omedelbart ersättas.

5.3. Brandlarm

I händelse av brandlarm

Avsluta skyndsamt allt arbete, stäng eventuella ventiler på gastuber etc. Gå ut till markerad återsamlingsplats eller annan öppen plats.

SYDKRAFT HYDROPOWER AB krav: Alla som arbetar eller vistas på anläggningen ska alltid förvissa sig om var utrymningsvägar finns före arbetets/vistelsens början. Hiss är förbjuden att använda vid utrymning.

5.4. Brandfarlig vätska

Innan man använder en brandfarlig vätska (klass 3), måste de mindre brandfarliga alternativen övervägas. Om brandfarlig vätska (klass 3) ska användas, måste detta föregås av en skriftlig riskbedömning med tillhörande handlingsplan. Detta görs av den entreprenör som avser använda kemikalien.

5.5. Heta arbeten

För att utföra t ex svets och skärarbeten eller andra arbeten som kan innebära fara för brand, ska entreprenören följa regelverket enligt Heta Arbeten. Certifikat krävs på genomgången utbildning i Heta arbeten. Samtliga certifikat är giltiga till det datum som anges på respektive certifikat. De certifikat som är utfärdade av Brandskyddsföreningen eller dess motsvarighet i Finland, Norge och Danmark är godkända av försäkringsbolagen.

Varje entreprenör ska tillhandahålla en namngiven fysisk person som ska vara tillståndsansvarig för Heta arbeten i samband med entreprenaden. Heta Arbeten får inte utföras utan tillstånd från tillståndsansvarig person. Tillståndsansvarig får endast lämna tillstånd till personer i det egna företaget. Observera att det krävs att den tillståndsansvarige utses skriftligen av Brandskyddsansvarig hos beställaren.

Den personal hos entreprenör, underentreprenör och leverantör som ska vara tillståndsansvarig och utföra eller bevaka brandfarliga heta arbeten ska ha behörighetsutbildning, giltigt certifikat för brandfarliga heta arbeten och erfarenhet av brandskydd. Berörd personal ska vid anmodan uppvisa giltigt certifikat.

6. Anläggnings säkerhet

6.1. Grundservice

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 9 (10)

Grundserviceentreprenör i Kraftverk Söder ansvarar på uppdrag för skötseln (drift och underhåll) på anläggningarna. I Kraftverk Norr svarar egen underhållspersonal för skötseln av anläggningarna. Skötselåtgärd ska utföras efter överenskommelse med den eldrift- och driftansvarige. Sydkraft Hydropower AB svarar för samordningen på det fasta driftstället. I grundserviceuppdraget ingår att ha samordningsansvaret (AML) för det fasta driftstället.

6.2. Entreprenörer

Alla företag som arbetar på kraftverket aktuell vecka samt projektledare från Sydkraft Hydropower AB ska av BAS-U/Samordningsansvarig inbjudas till skyddsron. Protokollet anslås samt skickas till Sydkraft Hydropower ABs projektledare.

6.3. En säker arbetsplats

Entreprenören utser lämplig person att som platsansvarig på entreprenörens vägnar leda och ansvara för säkerheten för arbetet. Platsansvarig ska vara tillgänglig under hela arbetsveckan och utöva platsledning. Entreprenören uppmuntras att genomföra regelbundna arbetsmöten där metod- och säkerhetsaspekter diskuteras. Skydds- och säkerhetsronder med syfte att identifiera potentiella risker ska genomföras med nödvändig periodicitet.

6.4. ID-kort

Alla som rör sig (lånat nycklar, vistas, arbetar) inom Sydkraft Hydropower ABs anläggningar skall medföra giltigt ID-kort.

6.5. Nycklar

Nycklar till vattenkraftanläggningarna i norr tillhandahålls av den Samordningsansvarige i respektive område. För kraftverk i söder skickar Anläggningsansvarig/Projektledare in en beställning av ”tagg”. Alla nycklar/taggar ska vara personligt kvitterade. På kvittensen står angivet hur nycklarna ska förvaras och vilka restriktioner som gäller för användande.

6.6. Vistelse på anläggning/arbetstider

När arbete/vistelse på anläggning påbörjas och avslutas ska driftcentralen (DC) och Samordningsansvarig/BAS-U meddelas. Vid projektarbeten ska alltid besök föränmälas till Samordningsansvarig (AML) alt. BAS-U. Rutin för den löpande kontakten ska bestämmas med driftcentralen (DC) av projektledaren inför projektstart. Projektledaren bestämmer regler för arbetstiden inom projekten (redovisas i AMP).

6.7. Alkohol och Droger

Arbetsplatserna ska vara alkohol-, drog samt rökfria. Slumpvisa drog- och alkoholtester kan genomföras.

6.8. Ordning och reda

Ordning och reda på arbetsplatsen minimerar risker för olyckor. Entreprenör ska upprätthålla ordning och reda på entreprenadområdet och i personalutrymmen. Respektive entreprenör renhåller dagligen eget arbetsställe, samt transporterar överblivet material och emballage m.m. till anvisad plats.

<i>Rubrik</i> Generell säkerhetsinstruktion		
<i>Gäller fr o m</i> 2016-05-31	<i>Dokument id</i> S507	<i>Utgåva nr</i> 9
<i>Utfärdare</i> Hans-Erik Jonsson	<i>Godkänd</i> Sven Backman	<i>Sida nr (av)</i> 10 (10)

En APD-plan (arbetsplatsdispositionsplan) ska upprättas tillsammans med Arbetsmiljöplanen och anslås i alla projekt.

Undantag från ordnings- och skyddsregler kan endast beviljas av den som är ansvarig för arbetsmiljön inom arbetsområdet (Samordningsansvarig alt BAS-U) efter utförd och dokumenterad riskbedömning.

6.9. Språkrav

Den som anlitar utländsk arbetskraft (gäller även underentreprenörer) som inte behärskar svenska språket måste se till att personalen behärskar engelska enligt följande:

- Arbetsledning och dennes ersättare: engelska enligt CEFR2 lägst nivå B2
- Övriga: engelska enligt CEFR2 lägst nivå A2